

Fetva rreth Gjithënie

Shejkh Abdul-Aziz bin Baz

Shkëputur nga
*Nurun alad-Darb li Semahatish - Shejkh
Abdul-Aziz bin Baz
(vëll. 23)*

Përmbajtja

✽ Sqarim rreth sasisë së qumështit që duhet të pijë fëmija, që të quhet një pirje	fq.4
✽ Gjykimi i gjdhënies nëse fëmija pinë bashkë me qumështin e gjirit edhe qumësht farmacie	fq.6
✽ Gjykimi i pirjes së qumështit të gjirit me enë	fq.7
✽ Gjdhënia në të cilën dyshohet për numrin e pirjeve të qumështit ...	fq.8
✽ Gjykimi i dhënies gji një fëmije musliman nga një grua e krishtere	fq.9
✽ Sqarimi se gjdhënia e bën të ndaluar atë që e bën të ndaluar edhe lidhja e gjakut	fq.11
✽ Sqarimi se kush përfshihet tek personat me të cilët është e ndaluar martesë me ta, prej fëmijëve të gjdhënës	fq.12
✽ Sqarim se nëna prej gjiri e bashkëshortes është e ndaluar për bashkëshortin e saj	fq.14
✽ Sqarimi se fëmijët e gjdhënës, nga të gjithë bashkëshortët që ka pasur, janë vëllezër dhe motra me ata që kanë pirë nga ajo	fq.15
✽ Sqarimi në lidhje me gjdhënien e njëres prej grave të një personi ...	fq.16
✽ Gjykimi i martesës me një grua dhe lindja fëmijë me të dhe me pas zbulon se ke me të lidhje prej gjiri	fq.17
✽ Gjykimi i dhënies gji të rriturit	fq.19

Sqarim rreth sasisë së qumështit që duhet të pijë fëmija, që të quhet një pirje

Pyetje 1: Pyetësi me inicialet H. M. nga Mekka thotë: Sa i përket gjdhënies, sa është sasia e qumështit për një pirje? Dhe nëse fëmija e lëshon vetë gjirin, a konsiderohet një pirje? Si bëhet vlerësimi për pesë pirje? Më jepni udhëzime, Allahu ua shpërbleftë me të mira!

Përgjigje: Një pirje është kur fëmija e kap gjirin, e thith qumështin e më pas e lëshon vetë atë me zgjedhjen e tij. Kjo quhet një pirje. E nëse kthehet sërish e pin qumështin dhe qumështi shkon në bark, me dijeninë e gjdhënësës, kjo quhet pirja e dytë. E kështu me rradhë sa herë që fëmija e ndërpret pirjen e qumështit, plotësohet një pirje, pasi që qumështi ka shkuar në bark dhe kjo verifikohet prej gjdhënësës, derisa të plotësohen pesë pirje, qoftë edhe në një herë (ulje) të vetme apo qoftë edhe kur fëmija pin herë te njëri gj e njëherë tek tjetri. Kalimi i tij për në gjirin tjetër quhet pirje derisa të plotësojë pesë pirje dhe kjo të bëhet brenda dy viteve të para, pa ia hequr ende gjirin fëmijës. Dhe të jetë pesë pirje e më shumë, ndërsa më pak se atë nuk mjafton, për shkak të asaj që është vërtetuar në hadithin e saktë nga Pejgamberi, *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*, se ka thënë:

أرضعي سالما خمس رضاعات

“Jepi Selimit të pijë pesë pirje.” Transmetuar nga Bukhari dhe Muslimi.

Dhe ka thënë Aisha, *radijAllahu anha*:

“Ishte zbritur në Kur'an se me dhjetë pirje të përcaktuara bëhej e ndaluar martesë me të afërmit prej gjiri, e më pas u shfuqizua, duke vendosur me pesë pirje të përcaktuara.” Dmth, me pesë pirje

bëhet e ndaluar martesë me të afërmit nga gjiri. E më pas vdiq Pejgamberi, *sal-lAllahu 'alejhi ue sellem*, dhe urdhëri për të vazhdoi të jetë për pesë pirje, e thithë gjirin, shkon qumështi në bark, pastaj e lëshon. Kjo është një pirje. Pastaj kthehet sërish: e thith qumështin, pastaj e lëshon, e kjo është pirja e dytë. E kështu me rradhë.

Pyetje 2: Nëna ime i ka dhënë gjë djalit të tezes sime për rreth gjashtë ditë, për çdo ditë nga një ushqyerje me gjë dhe nëna ime thotë se kam frikë se ai nuk ngopet me një ulje të vetme. A është ai vëllai im me ato pirje që ka bërë?

Përgjigje: Po. Nëse nëna juaj i ka dhënë gjë gjashtë herë, atëherë ai është djali i saj dhe vëllai yt, edhe sikur t'i jepte vetëm pesë herë, dhe jo më pak se pesë. Atij i bëhet e ndaluar martesë me të afërmit prej gjiri, me pesë pirje e lartë. Dhe duhet me patjetër që qumështi t'i vejë fëmijës në bark, edhe sikur të mos ngopet. Duhet të jetë pesë herë, secila herë e shkëputur nga tjetra. Fëmija pin gjë derisa t'i vejë qumështi në bark, pastaj e ndërpret pirjen, pastaj kthehet e pin prapë ose kalon në gjirin tjetër, e nëse plotësohen pesë herë, atëherë ai bëhet djali i gjdhënësës. E nëse shton më shumë se pesë herë, më mirë akoma, edhe nëse fëmija nuk ngopet në çdo pirje. Rëndësi ka që që t'i japë gjë derisa t'i shkojë në bark, për pesë herë apo më shumë brenda dy viteve të parë, dmth që fëmija të jetë me moshë brenda dy viteve të tij të jetës, e kështu bëhet biri i gjdhënësës, vëllai i fëmijëve të saj, qofshin meshkuj apo femra; dhe babai i gjdhënësës është gjyshi i tij, vëllezërit e saj janë dajat e tij, motrat e saj janë tezet e tij. Ama, nëse gjdhënia është më pak se pesë herë, atëherë foshnja nuk është djali i gjdhënësës.¹

¹ Faqja nr.145.

Gjykimi i gjdhënies nëse fëmija pinë bashkë me qumështin e gjirit edhe qumësht farmacie

Pyetje: Na ka treguar imami i një xhamie në lidhje me gjdhënien se: vëllazëria prej gjiri ndodh vetëm nëse fëmija ushqehet vetëm me qumështin e nënës. Ndërsa, nëse fëmija ushqehet edhe me qumësht farmacie apo me ndonjë qumësht tjetër, atëherë në këtë rast gjdhënia nuk ndikon. Shpresojmë të na jepni dobi rreth saktësisë së kësaj thënieje.

Përgjigje: Në momentin që fëmijës i jepet qumështi i gjirit, ai ndikon tek fëmija, edhe sikur ai të ushqehet me qumësht farmacie. Kur fëmija pin gjë pesë herë apo më shumë, dhe fëmija është brenda dy viteve të jetës së tij (dhe jo më shumë se dy vjeç), atëherë gjdhënësja bëhet nëna e tij, vëllzërit e saj bëhen dajat e tij dhe babai saj bëhet gjyshi tij, po kështu edhe nëse ai ushqehet edhe me qumësht farmacie, ngase qumështi i saj i gjirit patjetër që ndikon tek ai. Me pak fjalë, nëse gjdhënësja e ushqen me gjirin e saj, edhe nëse ai pin qumësht prej nënës së tij të vërtetë, edhe nëse ushqehet me qumësht farmacie, duke pirë nga qumështi i gjdhënësës pesë herë apo më shumë, ai (qumështi i gjirit) ndikon tek ai dhe e bën atë birin e saj. Ashtu si ka thënë Allahu, *Xhel-le ue 'Alaa* në Librin e Tij Madhështor:

وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضَاعَةِ

“...me nënat (gratë) që ju kanë dhënë gjë, me motrat tuaja, që kanë thithur prej një gjiri...” [En-Nisa, 23]²

² Faqja nr.149.

Gjykimi i pirjes së qumështit të gjirit me enë

Pyetje 1: Shejkh i nderuar, kjo pyetëse, Umm Khalid, thotë: Një grua e ushqen një fëmijë me qumështin e gjirit të saj dhe e shtrydhte qumështin e gjirit në një enë dhe ia jepte atij që ta pinte. A konsiderohet kjo gjë gjdhënie?

Përgjigje: Po. Konsiderohet gjdhënie nëse ajo e vepron këtë gjë pesë herë ose më shumë brenda dy viteve të jetës së fëmijës, qoftë nga gjiri i saj apo qoftë nëse e shtrydh qumështin në një enë dhe ia jep ta pijë pesë herë, për aq kohë sa qumështi shkon në barkun e fëmijës pesë herë ose më shumë brenda dy viteve të jetës së fëmijës.³

³ Faqja nr.152.

Gjithënia në të cilën kihet dyshim për numrin e pirjeve të qumështit

Pyetje: Pyetësja thotë: Unë kam një vëlla njëzet vjeç dhe atij i ka dhënë gjì nusja e dajës. Ai ha, pi e rri me vajzën e dajës me të cilën ka pirë gjì bashkë. Ai shkon me të në shkollë, rri vetëm me të tamam si me motrën e tij, por ne nuk e dimë numrin e pirjeve nga gjiri i nuses së dajës. Pyetja është: Cili është gjykimi i qëndrimit vetëm për vetëm me të (vajzën e dajës), ndërkohë që ne nuk e dimë sa është numri i pirjeve prej gjirit të saj (nuses së dajës), ashtu siç e përmenda edhe më lartë? Allahu ua shpërbleftë me të mira!

Përgjigje: Ai nuk i bëhet asaj mahrem dhe as vëlla, vetëm nëse vërtetohet numri i pirjeve të gjirit. Dhe duhet me patjetër që të vërtetohet se ka pirë pesë herë brenda dy viteve të jetës, nëpërmjet dëshmisë së një gruaje të besueshme apo burri të besueshëm apo më tepër. Ama, nëse nuk e di numrin e pirjeve të gjirit dhe nuk ka kush të dëshmojë për numrin e pirjeve, i cili është pesë e lartë, atëherë ajo nuk bëhet motra e tij dhe ai nuk duhet të qëndrojë vetëm me të, as të dalë vetëm me të, as në shkollë e as në ndonjë vend tjetër, ngase ai konsiderohet i huaj për të, përveç nëse vërtetohet se ka pirë prej nënës së saj pesë herë apo më shumë me dijeninë e nënës së saj, me dëshminë e një të besueshmi të mirë-informuar rreth kësaj çështjeje apo me dëshminë e një gruaje të besueshme, të mirë-informuar rreth kësaj çështjeje.⁴

⁴ Faqja nr.156.

Gjykimi i dhënies gjë një fëmijë Musliman nga një grua e Krishtere

Pyetje: Unë kam një foshnjë që ushqehet me gjë dhe afër nesh kemi komshinj të fesë së krishtere dhe ndonjëherë vjen tek ne gruaja e komshiut e cila është e krishtere dhe e ushqen këtë foshnje me gjë, kur nëna e tij nuk ndodhet aty. Cili është gjykimi për këtë rast? A bëhen fëmijët e saj vëllezër e motra me fëmijën tim apo jo?

Përgjigje: Në gjdhënie nuk është kusht Islami. Nëse çifutja, e krishterja apo një grua e një feje tjetër, i jep gjë fëmijës musliman, atëherë ajo është nëna e tij e gjirit, nëse vërtetohet se ajo i ka dhënë gjë atij pesë herë apo më shumë, në një ulje të vetme apo në disa. Dhe një pirje është kur fëmija e kap gjirin dhe e thith qumështin derisa t'i shkojë në bark, e pastaj e lëshon gjirin. E më pas kthehet sërish të pijë dhe kjo është pirja e dytë e kështu me rradhë. Nëse fëmija e kap gjirin, e thith qumështin e qumështi i shkon në bark, pastaj ai e lëshon gjirin dhe kalon në gjirin tjetër apo pushon pak e më pas kthehet që të pijë prapë për herë të dytë dhe e thith qumështin derisa t'i arrijë në bark, pastaj e lëshon gjirin, kjo është pirja e dytë. Pastaj kthehet prapë, e kështu me rradhë derisa të plotësojë pesë pirje ose në disa ulje ose në disa ditë, rëndësi ka që të bëjë pesë pirje e lartë, duke qënë fëmija brenda dy viteve të jetës së tij. Është vërtetuar në hadith të saktë se Pejgamberi, *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*, e urdhëroi Sehla bint Suhejl që t'i jepte gjë Selimit pesë herë. Dhe në hadithin e saktë të Aishes, *radijAllahu anha*, se ajo ka thënë:

“Ishte zbritur në Kur'an se me dhjetë pirje të përcaktuara bëhej e ndaluar martesë me të afërmit prej gjiri, e më pas u shfuqizua me pesë pirje të përcaktuara, e Pejgamberi, *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*, vdiq dhe bashkë me të edhe urdhëri rreth saj.” E Transmeton

hadithin Muslimi në Sahihun e tij dhe Tirmidhiu në Xhamiun e tij dhe këto janë fjalët e tij: Këto janë dy hadithet dhe ajo që ka ardhur rreth kuptimit të tyre është se: duhet me patjetër që të bëhen pesë pirje ose më shumë. Dhe në një hadith tjetër është transmetuar:

لا رضاع إلا في الحولين

“Nuk ka gjdhënie, veçse në dy vitet e parë të jetës”

Ky është argument se duhet që fëmija të jetë brenda dy viteve të parë të jetës. Nëse përmbushen këto dy kushte, atëherë gjdhënësja bëhet nëna e fëmijës që i jepet gji, edhe nëse ajo është qafire. Dhe fëmijët e saj bëhen vëllezër me të, vëllezërit e saj bëhen dajat e tij dhe e njëjta gjë është edhe me gjdhënësen muslimane.

Dhe pirja e gjirit nuk ndikon nëse fëmija i ka kaluar dy vjeçët, pirja e qumështit të gjirit të gjdhënësës nuk bën efekt nga hadithi tjetër:

لا رضاع إلا في الحولين

“Nuk ka gjdhënie, veçse në dy vitet e parë të jetës”

Dhe që të dy hadithet janë të saktë.

Dhe ndodhet në dy Sahihët hadithi i Aishes, *radijAllahu anha*:

انما الرضاع من المجاعة

“Dhënia e gjirit bëhet kur foshnjën e merr uria.”

Pra, e sakta është se, që gjdhënia të ketë efekt duhet të jetë brenda dy viteve të parë të jetës. Kjo është e sakta tek e cila janë shumica e njerëzve të dijes.⁵

⁵ Faqja nr.147.

Sqarimi se gjithënia e bën të ndaluar atë që e bën të ndaluar edhe lidhja e gjakut

Pyetje: Pyetësja nga Kasimi thotë: Unë kam një vëlla prej gjiri, e takoj, e puth tamam si vëllanë tim. A është e saktë kjo që veproj unë? A është ai mahrem për mua? Shpresoj të më jepni dobi!

Përgjigje: Po, ai është mahrem për ty, tamam si vëllai yt nga gjaku, nëse është vërtetuar gjithënia. Dhe të lejohet që ta puthësh në ballë, në hundë (siç është traditë e arabëve në shenjë respekti), në kokë dhe t'i japësh dorën siç bën me vëllanë tënd nga gjaku, si xhaxhai yt nga gjaku, kjo nëse janë vërtetuar pesë pirje apo më shumë, duke qënë brenda dy viteve të para të jetës, atëherë ska problem.⁶

⁶ Faqja nr.170.

Sqarimi se kush përfshihet tek personat me të cilët është e ndaluar martesë me ta prej fëmijëve të gjdhënës

Pyetje 1: Motër Sh.M.A. nga qyteti i Abhas ka dërguar një letër ku shkruan: Unë kam fëmijët e xhaxhait që kanë pirë gjë bashkë me mua në dy vitet e parë të jetës më tepër se pesë herë, njëri ka pirë gjë me mua nga nëna ime, kurse unë nuk kam pirë nga nëna e tij. Çfarë qëndrimi duhet të mbajnë motrat e mia më të mëdha se unë dhe ato më të vogla se unë?

Përgjigje: Ai që ka pirë gjë me ty nga nëna jote dhe që është prej djemve të xhaxhait tënd, pesë herë e lartë, është vëllai i të gjitha juve. Ai që ka pirë gjë nga nëna jote, qoftë para teje, qoftë njësoj me ty, qoftë pas teje, pesë herë ose më shumë, duke qënë brenda dy viteve, ai është vëlla me të gjithë fëmijët e nënës tënde dhe të gjithë fëmijët e babait tënd, nëse ajo i ka dhënë gjë atij, kur ajo ka qënë me babanë tënd, qoftë ky fëmijë para teje, pas teje apo bashkë me ty, apo me vëllanë tënd më të madh, apo me motrën tënde më të madhe, apo me motrën tënde më të vogël, të gjithë janë njësoj. Ndërsa, nëse ti ke pirë gjë nga nëna e tij, atëherë ti je motër me fëmijët e asaj nëne që të ka dhënë gjë. Vetëm ti je motër me fëmijët e gruas që të ka dhënë gjë dhe jo vëllezërit dhe motrat e tua. Motrat dhe vëllezërit e tu nuk janë motra dhe vëllezër me fëmijët e gjdhënës tënde sepse ata nuk kanë pirë gjë prej saj, por je vetëm ti ajo që ke pirë gjë prej saj. Pra, vetëm ti je motër me fëmijët e gjdhënës. Kurse, nëse ai person ka pirë gjë prej nënës tënde apo prej gruas së babait tënd, ai është vëlla me të gjithë ju.

Pyetje 2: Unë kam pirë gjë prej tezes time dhe asnjë prej fëmijëve të saj nuk ka pirë njësoj me mua. A bëhen të gjithë fëmijët e saj, meshkuj e femra, vëllezër e motra me mua?

Përgjigje: Nëse pirja e gjirit ka qënë brenda dy viteve të parë të jetës, dhe ti ke qënë i vogël, akoma nuk e kishe lënë gjirin në dy vjetët e parë, dhe qumështi që ke pirë ka qënë qumësht i mirëfilltë, atëherë nuk ka problem, ti je biri i saj. Ama nëse ajo që ke pirë ka qënë thjesht ujë, nuk ka qënë qumësht, atëherë nuk ka ndodhur gjdhënia. Duhet patjetër që të jetë qumësht. Nëse të ka dhënë qumësht dhe ke qënë brenda dy viteve të parë jetës, akoma nuk e ke ndërprerë qumështin e gjirit, pasi që ke pirë pesë herë e lartë, bëhesh biri i saj dhe vëlla me fëmijët e saj, qofshin ata fëmijët e saj të mëdhenj apo të vegjël; me kushtin që të jesh i vogël, mos ta kesh kesh ndërprerë ende gjirin dhe që të pish pesë herë e lartë dhe që të jetë qumësht i mirëfilltë e jo thjesht ujë, ngase disa gra të moshuara u del ujë (dhe jo qumësht), kështu nuk bën dobi dhe as nuk konsiderohet gjdhënie. Nëse të ka dhënë qumësht të mirëfilltë, atëherë ajo bëhet nëna jote.⁷

⁷ Faqja nr.174

Sqarim se nëna e bashkëshortes prej gjiri është e ndaluar për bashkëshortin e saj

Pyetje: Pyetësi me inicialet H.H.U. nga krahina e Kamilit thotë: Bashkëshortja ime ka pirë gjë prej një gruaje kur ka qënë e vogël, dhe ajo i thotë asaj nëna ime, dhe gjdhënësja i thotë asaj bija ime. A është gjdhënësja e gruas time e ndaluar për mua?

Përgjigje: Po. Nëse ajo i ka dhënë gjë asaj pesë herë brenda dy viteve të parë të jetës, atëherë ajo është nëna e gruas tënde. Ka thënë Pejgamberi *sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*:

يحرّم من الرضاعة ما يحرم من النسب

“Gjdhënia e bën të ndaluar atë që bën të ndaluar edhe lidhja e gjakut.”

Nëse gjdhënësja është e besueshme (thikah) dhe e mban mend mirë se i ka dhënë gjë pesë herë apo më shumë, brenda dy viteve të parë të jetës, atëherë ajo është e ndaluar për ty; apo dëshmon për të dikush nga burrat apo gratë që njihet për besueshmëri. Ama, vetëm pohimi i vajzës, nuk mjafton. Duhet që gjdhënësja të jetë e besueshme dhe të dëshmojë se i ka dhënë gjë pesë herë apo më shumë; ngase kur një grua i tha ‘Ukbah bin Harithit, unë të kam dhënë gjë ty dhe gruas tënde, Pejgamberi *sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*, i tha atij:

“Lëre gruan! Si kështu, kur kanë thënë (se ajo është motra jote)!”

Ajo që kihet për qëllim, është se nëse ajo që pretendon se i ka dhënë gjë fëmijës, është e besueshme dhe i kujtohet se i ka dhënë gjë pesë herë apo më shumë, brenda dy viteve të para, atëherë ajo është e ndaluar për ty (dmth ai është mahrem për të).⁸

⁸ Faqja nr.180.

Sqarimi se fëmijët e gjdhënës, nga të gjithë bashkëshortët që ka pasur, janë vëllezër dhe motra me ata që kanë pirë nga ajo

Pyetje: Pyetësja nga Mekka e Shenjtë, me inicialet B.F.S. thotë:
Babi im u martua me një grua të cilës i kishte vdekur burri, me të cilin ka vajza e djem. Më pas lindi një djalë dhe më ka dhënë gjimua bashkë me djalin që e ka me babanë tim, duke patur parasysh se mua babai me ka me gruan tjetër të tij. A janë vëllezërit e mi fëmijët e kësaj gruaje të cilët i ka me burrin që i ka vdekur?

Përgjigje: Po. Nëse të ka dhënë gjim pesë herë e lartë, atëherë të gjithë fëmijët e saj që i ka nga bashkëshortët që ka pasur më parë, janë vëllezërit e tu. Nëse ke qënë e vogël kur ke pirë gjim nga ajo, më pak se dy vjeçë, dhe ke pirë pesë herë apo më shumë, ajo është nëna jote dhe të gjithë fëmijët e saj, qoftë ata që i ka me babanë tënd apo qoftë me të tjerët, janë vëllezërit e tu.⁹

⁹ Faqja nr.192.

Sqarimi në lidhje me gjdhënien e njërës prej grave të një personi

Pyetje: Një burrë është martuar me dy gra dhe ky ka një fqinj të cilit i vdiq gruaja dhe la pas një vajzë të vogël e cila ushqehet ende me gji. Fqinji ja dha vajzen këtij burrit që ta ushqente me gji gruaja e tij e parë, në mënyrë që vajza të bëhej e ndaluar për burrin. Gruaja e tij e parë e ushqeje me gji vajzën derisa e plotësoi gjdhënien. A është kjo vajzë motër me fëmijët e burrit që i ka me gruan e dytë apo jo? Shpresojmë të na jepni dobi!

Përgjigje: Po. Nëse burri ka dy gra, tre apo katër dhe njëra nga ato i jep gji një fëmijë, duke qënë brenda dy viteve të parë të jetës, pesë herë e lartë, atëherë kjo foshnjë është fëmija i burrit dhe është vëlla apo motër me fëmijët e tij që i ka me të gjitha gratë, ai është vëlla apo motër me fëmijët e të gjitha grave, por fëmijët e gjdhënësës janë vëllezër e motra të vërtetë me fëmijën që ka pirë gji nga nëna e tyre, kurse fëmijët e grave të tjera janë vëllezër e motra nga babai, ngase burri është i njëjtë. Kështu, fëmijët e gruas që i jep gji fëmijës, janë vëllezër e motra me fëmijën që pi gji, nga nëna e nga babai prej gjiri, kurse pjesa tjetër e fëmijëve nga gruaja e dytë, e tretë apo e katërt janë me të vëllezër nga babai, njësoj si edhe lidhja e gjakut. Ashtu siç ka thënë Pejgamberi, *sal-lAllahu ‘alejhi ue sellem*:

يُحَرِّمُ مِنَ الرِّضَاعَةِ مَا يُحَرِّمُ مِنَ النَّسَبِ

“Gjdhënia e bën të ndaluar atë që bën të ndaluar edhe lidhja e gjakut.”

Pra, fëmijët e grave të cilat nuk i kanë dhënë gji fëmijës, janë me të vëllezër e motra nga babai, njësoj si lidhja e gjakut, ashtu sikurse fëmijët e këtyre grave janë vëllezër e motra nga gjaku, nga ana e babait me fëmijët e gruas tjetër.¹⁰

¹⁰ Faqja nr.193.

Gjykimi i martesës me një grua dhe lindja fëmijë me të dhe me pas zbulon se ke me të lidhje prej gjiri

Pyetje: Nëqoftë se një burrë martohet me një grua, pastaj vërtetohet se gjyshja e gruas, dmth nëna e nënës së saj, më ka dhënë gjë mua për një vitë të plotë, qumësht të mirëfilltë dhe ajo ishte e moshuar, të cilës i kishte vdekur burri para shumë kohësh. A është i pavlefshëm nikahu im me gruan time? Na jepni një fetva, qofshi të shpërblyer për këtë.

Përgjigje: Është vërtetuar në Librin Fisnik dhe në Sunetin e Pastër se gjdhënia e bën të ndaluar atë që e bën edhe lidhja e gjakut. E ka sqaruar Allahu në Librin e Tij Fisnik se nënat prej gjiri dhe motrat prej gjiri janë të ndaluara për burrin. Dhe është vërtetuar në Sunet nga Pejgamberi, *sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*, se ai ka thënë:

يُحَرِّمُ مِنَ الرِّضَاعَةِ مَا يُحَرِّمُ مِنَ النَّسَبِ

“Gjdhënia e bën të ndaluar atë që bën të ndaluar edhe lidhja e gjakut.”

Përfshihen këtu të gjitha gratë e ndaluara nga gjaku, nëna prej gjiri, bija prej gjiri, motra prej gjiri, vajza e vëllait nga gjiri, vajza e motrës nga gjiri, halla prej gjiri, tezja prej gjiri, me të gjitha këto është e ndaluar martesa, ashtu siç është e ndaluar edhe nga lidhja e gjakut, sipas asaj që është transmetuar nga Pejgamberi *sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*. Kështu, pirja gjë e një personi nga gjyshja e gruas së tij apo nëna e saj, e bën atë dajë të gruas, vëlla me nënën e saj, nëse kjo e moshuar i ka dhënë gjë atij një vit të plotë, por mjafton pesë herë edhe sikur në një ulje të vetme; në këtë rast ai bëhet daja i gruas, vëllai i nënës së saj dhe bëhet e ndaluar për të (i ndalohet martesa me të), sepse vajza e motrës është e ndaluar nga gjaku dhe ashtu siç është edhe nga gjiri, nga ajo që është transmetuar nga Pejgamberi,

sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem, dhe me ixhmanë (unanimitetin) e dijetarëve. Edhe nëse gruaja është e moshuar, edhe nëse nuk e ka më burrin dhe i ka vdekur para shumë kohësh, dalja e qumështit prej saj e bën të ndaluar atë që ajo i jep gji. Kështu, bashkëshortja e tij është vajza e motrës së tij dhe ai është daja i saj dhe bëhet e ndaluar për të; dhe gruaja e moshuar bëhet nënë për këtë burrë dhe gjyshe për fëmijët e tij që ka me këtë grua dhe me të tjera sepse nga pirja e gjirit të saj ai u bë djali i saj, edhe nëse qumështi është i hollë. Për aq kohë sa ai mbetet qumësht dhe e ushqen atë, atëherë gjdhënia e ndalon të njëjtën që ndalon edhe lidhja e gjakut, edhe pse ajo nuk e ka më burrin. Madje edhe nëse do të ishte e re, nëse nuk bie shatatëzanë ndërkohë që i del qumësht dhe ushqen me gji, ajo bëhet nëna e fëmijës që i ka dhënë gji, bëhen vëllezërit e saj dajat e tij, motrat e saj bëhen tezet e tij. Dhe është kusht që gruaja të ketë rënë shtatëzanë më parë dhe të mos jetë shterpë apo të ketë kryer marrëdhënie e të mos jetë e virgjër. Ndërsa kjo grua që ka rënë shtatëzanë më parë, ka lindur fëmijë dhe i ka vdekur burri para shumë kohësh, i plotëson kushtet sipas mendimit të njerëzve të dijes. Pra, ajo ka qënë më parë shtatëzanë, ka lindur fëmijë dhe si do që të jetë qumështi i saj ndikon, edhe nëse burri i ka vdekur para shumë kohësh. Ky qumësht me të cilin ajo ka ushqyer këtë burrë, e bën atë dajë të bashkëshortes së tij, kështu atij i bëhet e ndaluar gruaja e tij.¹¹

¹¹ Faqja nr.206.

Gjykim i dhënies gjë të rriturit

Pyetje: Cili është mendimi i saktë në bazë të haditheve të transmetuara në lidhje me dhënien gjë të rriturit?

Përgjigje: Në lidhje me dhënien gjë të rriturit, dijetarët kanë mospajtim, a ndikon qumështi tek ai apo jo? Arsyeja për këtë mospajtim është hadithi i saktë i Aishes *radijAllahu anha*, se Pejgamberi *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*, e urdhëroi Sehla bint Suhejl që t'i jepte gjë Selimit, robit të Ebij Hudhejfes, dhe ai ishte i rritur dhe ishte robi i burrit të saj. Kështu, kur ai u rrit ajo kërkoi prej Pejgamberit *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*, një zgjidhje për këtë çështje, kështu ai e urdhëroi atë që t'i jepte atij gjë pesë herë. Dhe për këtë dijetarët kanë mospajtim. Dhe mendimi i saktë nga të dy medimet e dijetarëve, është se kjo ishte e veçantë vetëm për Selimin dhe për Sehla bint Suhejl dhe nuk është për të gjithë njerëzit, por është specifike për ata të dy, ashtu siç kanë thënë shumica e grave të Pejgamberit *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*, dhe siç ka thënë një pjesë shumë e madhe e dijetarëve. Dhe ky është mendimi i saktë nga thënia e Pejgamberit *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*:

لا رضاعة إلا ما فتق الأمعاء و كان قبل الفطام

“Nuk ka gjithëdhënie derisa të ngopet dhe të jetë përpara ndërprerjes së gjirit.”

Dhe nga thënia e tij *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem*:

إنما الرضاع من المجاعة

“Dhënia e gjirit bëhet kur foshnjën e merr uria.”

E transmetojnë hadithin të dy dijetarët, Bukhari dhe Muslimi.

Dhe thënia i tij *sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*, po ashtu:

لا رضاع إلا في الحولين

“Nuk ka gjdhënie, veçse në dy vitet e parë të jetës.”

Këto hadithe tregojnë se gjdhënia është specifike vetëm për dy vitet e parë të jetës dhe pas dy viteve, gjdhënia nuk ka efekt. Ky është mendimi i saktë dhe prej Allahut vjen suksesi.¹²

Përktheu: Umm ‘Akil

¹² Faqja nr.229.